

Naturprojekt i Olsbækeng

Projektoversigt

- En ensformig græsplæne omdannes til varieret natur med forskellige naturtyper
- Ny sø og paddehul giver nye og hidtil usete livsmuligheder for vanddyr og planter
- Kvægfold med får eller kvæg, der passer til området, holder vegetationen nede og sikrer biodiversitet på eng og ved sø
- Blomstereng med naturligt hjemmehørende, vilde blomster samt frugttræer og buske sikrer variation gennem året med farver og dufte samt mulighed for sankning
- Forskellige broer, boardwalks og redskaber sikrer muligheder for aktiv fritid
- Udsigtsbakke med borde og bænke sikrer muligheder for socialt samvær
- Pleje af eng samt kogræsserlaug sikrer mulighed for inddragelse af frivillige

Projektbeskrivelse

Indledning

Byrådet har afsat en naturpulje på 500.000,- til ét projekt, der ”øger biodiversiteten, fremmer naturoplevelser, inddrager frivillige og ansporer til at færdes i naturen”. Danmarks Naturfredningsforening i Greve har for at imødekomme denne forudsætning udarbejdet et forslag til et flersidigt naturprojekt. Projektet ligger i området nord for Olsbæk mellem Lillevangsvej og S-banen, her kaldet ”Olsbækeng”. Det har fokus på at forøge områdets naturgrundlag, biodiversitet og de rekreative oplevelser.

Terrænet er let kuperet med bakker af moræneler og med lave fugtige områder, der tidligere har været ferskvandsområder. Området ejes af Greve kommune og har i mange år været udlagt med ekstensivt vedligeholdt græs plejet ved 1-2 gange årlige klipninger. Trampestier holdes som klippede spor og anvendes primært af borgere fra de omkringliggende boligkvarterer.

Bevoksningen er derfor på den centrale del ensidigt domineret af kulturgræsser, ”græsplænegræsser”, der ikke frembyder naturmæssige værdier.

Området er i kommuneplanen udlagt som rekreativt område og er ikke fredet eller omfattet af beskyttelse efter naturbeskyttelseslovens §3. Det er en del af den grønne kile.

Formål

Projektet skal fremme områdets biodiversitet og bidrage til at øge rekreative oplevelser, så området kan anvendes af flere brugergrupper. Desuden vil projektet give mulighed for inddragelse af frivillige. Der vil derudover opstå nye muligheder for undervisning af skoleklasser o.l.

Projektmål:

- **Biodiversitet**

Olsbækeng kan udvikles som grøn spredningskorridor mellem moseområdet øst for banen og projektområdet, der pt. har med begrænset naturværdi. Projekterede indsatser i nærmiljøet til Olsbækeng kan fungere som trædesten for artsspredning hhv. indvandring af nye og tidligere arter ved anlæg af vandhuller, afgræsning og blomstereng med hjemmehørende blomster, der er særligt egnede til insekter, f.eks. bier.

Vandhullerne vil danne grundlag for en række vandlevende eller vandnære arter, engplanter, herunder engblomster, padder, fisk, insekter og fugle.

- **Rekreativitet**

Der er projekteret med:

- Anlæg af 2 nye søer på i alt 1700 – 1900 kvm.
- Anlæg af bro i den største sø for at kunne observere dyre- og insektliv
- Boardwalk (lav brokonstruktion) fra Olsbækstien til nye store sø
- Afgræsningsfold til kreaturer eller får
- Udsigtsbakke. Nuværende forhøjes/ udbygges med overskudsjord fra bl.a. nye vandhuller
- Borde/ bænkesæt. 2 sæt på udvalgte steder
- Anlæg af frugtlund med bredt udvalg af frugtbærende sorter til fri plukning hhv. til bier og andre insekter.
- Anlæg af blomstereng under frugtlund
- Nyt klippet græsspor på 300 m, der supplerer eksisterende trampestier
- 3-4 stk. enkle motionsredskaber i naturtræ

Økonomi

Samlet budget ekskl. evt. eksternt tilskud og moms

486.400 kr

Evt. eksternt tilskud

Der er mulighed for at søge ekstern medfinansiering til bro, spang og borde/ bænkesæt. Ansøgningsfrist medio maj, besked om evt. tilsagn ultimo august. Evt. tilskud antages at kunne udgøre 40 – 60.000 kr.

Projektets fysiske udformning

A

Ny stor sø på 16 - 1800 kvm. Etableres med svage anlæg fra 1:3 – 1:5 og varierende vanddybder op til 1,5 m på det dybeste. Evt. store sten over 50 cm placeres i passende antal langs søbredderne i formodet vandspejlsniveau som varme mikrobiotoper for bl.a. padder, snoge og guldsmede. Mindre sten aflægges på bunden som skjulesteder. Variationerne fremmer levevilkårene for en række dyre- og insektarter. Sidst på sommeren/ tidligt efterår vil søens akkumulerede varme frigives og tiltrække bl.a. sværmende insekter til gavn for bl.a. flagermus.

Søen vil få stor rekreativ værdi og kan foruden oplevelsen bl.a. anvendes til undervisning, fiskeri og evt. skøjteløb. For at fremme oplevelsen etableres en 8 - 10 m bro med direkte adgang fra trampesti langs levende hegn. Adgangen til broen er adskilt fra kvægfolden, så der ikke opstår konflikt med græssende dyr.

B

Udsigtsbakke. Opgravet materiale anvendes til at forøge nuværende bakke, der gøres 2-3 m højere, bredere og med længere sider. Opbygges så den falder naturligt ind i landskabet. Tilsås umiddelbart efter opbygning med egnet vegetation. Her kan borde og bænke opstilles.

C

Nyt paddehul på 100-150 kvm. Etableres specifikt til padder (frøer/ tudser/ salamandere). Anlægges med svage stigende bredder og vanddybde indtil 80 cm på det dybeste. Større egnede sten placeres i passende antal i formodet vandspejlsniveau som varme mikrobiotoper. Opgravet materiale anvendes til B.

D

3000 kvm klippet græs udlægges til blomstereng med bi – og insektvenlige, hjemmehørende blomsterarter. Artssammensætning kan f.eks. være efter liste udarbejdet af bl.a. Biavlerforeningen.

Blomsterengen suppleres med f.eks. 100 - 120 stk. forædlede æble- pære-, kirsebær- og blommesorter udvalgt efter stor robusthed/ egnethed til økologisk avl. Alternativt historiske danske sorter. Kan evt. suppleres med bl.a. tornfrie brombær, der ligeledes har stor værdi for bl.a. bier. Alle sorter er rigtblomstrende og af stor betydning for insekter. Efterfølgende frugt- og børsætning vil blive til stor glæde for områdets beboere, insekter og fugle.

Alternativt kan plantes rækkevis eks. vilde æbler, pærer, hvidtjørn, roser, brombær mv.

Plantning på stor afstand i engblandingen gør det muligt at kombinere blomstereng og frugtproduktion på samme areal. Græstørv afgraves og anvendes i område B. Tørven fjernes for at skabe bedst muligt vækstunderlag uden konkurrerende ukrudt, der ellers vil hæmme blomsterengens udvikling og trivsel.

E + F

Låge til indhegnet græsningsområde, hhv. jernlåge i 3 meters bredde ifm. afhentning af dyr og uden for græsningssæsonen.

G

Klippet græsspor. Nuværende spor diagonalt over terrænet forskydes mod nordvest for at opnå passende stort græsningsareal (ca. 1,5 ha ekskl. ny sø) og skabe mere variation i stiforløb.

Klippet græsspor på 4-5 meters bredde langs træbevokset bælte mellem foldhegn og Olsbækken er indlagt for bl.a. at kunne opleve græsningsdyrene fra alle sider. Klippingen vil desuden medvirke til, at elletræerne ikke spredes yderligere og gør det samtidig nemmere for dyreholder at slå vegetationen under foldhegnet.

Sporet giver adgang til broen i den store sø og - samme sted, at krydse Olsbækken via boardwalk til Olsbækstien.

H

Boardwalk/ lav gangbro på cirka 40 m med slynget forløb gennem bevoksning med elletræer og videre over Olsbækken med moselignende partier på begge sider. Etableres såpas højt over terræn, at den også kan anvendes ved høj vandstands niveau i Olsbæk.

I

Borde/ bænkesæt, 2 stk. i solid udgave af nordisk fyrretræ. Ikke påtegnet. Placeres efter nærmere aftale.

J

Motionsredskaber, 3-4 solide enkle udgaver af naturtræ. Ikke påtegnet. Placeres efter nærmere aftale.

K

Hegn omkring fold. 2-trådet el-hegn med strømforsyning fra solcelleanlæg. Hjørne- og ledpæle af robinie. Mellempæle af hårdttræ. Hegnet har et let visuelt udtryk og er meget lidt synligt.

Afgræsningen er meget vigtig for at fremme et mere varieret plantesamfund end nuværende monokultur af græs. Afgræsningen vil sikre lav og varieret bredvegetation omkring den nye sø og forhindre tilgroning. Den lave vegetation vil medvirke til gunstige levevilkår for bl.a. padder og flere andre varmekrævende arter.

Bemærkninger

- *Museum Østdanmark* har meddelt, der ikke findes registrerede fund fra området. Forundersøgelse er ikke påkrævet.
- *Ledningsregistreret (LER)*. Der findes ingen registrerede jordlagte installationer inden for projektområdet.

Nabokommentarer:

DN Greve har fremsendt projektforslaget til de omliggende grundejerforeninger og vejlaug GF Eriksminde, GF Lillevangsparken, GF Skelmosen og vejlaug Ved Skellet Og Tornagervej. Tilbagemeldingerne er overvejende positive, og nogle er begejstrede. To grundejerforeninger anførte, at de længe havde ønsket forbedringer af naturen i området. En grundejerforening er skeptisk ved elhegn, og GF Lillevangsvej mener, der vil blive lugt- og fluegener jf erfaringer i Solrød. Vi har undersøgt dette, og det viser sig, at generne skyldes, at kvægfolden i Solrød ligger i et meget vådt område, en strandeng, og at kvæget derfor opholder sig tættest på beboerne, hvor der er tørrest. Dette giver de anførte problemer, men de vil ikke være aktuelle for dette projekt, hvor dyrene kan opholde sig på et langt større område (ca. 20 gange større). Derudover er der tilfredshed og glæde ved kvæget. En række kommentarer skyldes delvis hele misforståelser af projekter. En misforståelse er, at det ikke bliver muligt at færdes langs folden ned til S-banen, men dette sikrer det klippede spor. En grundejerforening efterlyser en hundeskov i stedet for kvægfold, men det er ikke naturpuljens formål at støtte dette. GF Lillevang og en enkelt anden borger er også imod opsætning af træningsredskaber, pga. at området menes beskyttet af fredning, men dette er ikke tilfældet. Vi vil være i fortsat dialog med beboerne og svare på samtlige kommentarer.

Slutbemærkninger:

En del detaljer i projektet er ikke endeligt besluttet. Greve Kommune har ønsket at være med til at afgøre arter o.l. i blomster-/frugtengen, og der er derfor ikke taget beslutning om dette. Derudover arbejder vi med (ikke vist) yderligere beplantning af

A) skyggetræer uden for kvægfolden mod sydøst samt

B) andre træer (egetræer og hvidtjørn) for eksempel mod vest, der kan give besøgende læ, og som vil øge biodiversiteten

Placering og endelig udformning af træningsredskaber og borde/bænke er heller ikke besluttet, men skal lægges fast i projektperioden.

Det kan også blive aktuelt at justere hegnet omkring folden, så det kommer lidt længere væk fra Lillevangsparken.

DN Greve har åbnet for interessetilkendegivelser til at deltage i kogræsserlaug, og der mærkes stor interesse for at komme med allerede til sommer.

Budget for naturprojekt i Olsbækeng

Budget

Pkt.	Indsats	Bemærkninger	Priser ekskl. moms
A + B + C	2 nye søer	Udgravning	
		Jordflytning	
		Opbygning, bakke	
		Planering	
		Såning incl. frø	
		Blokvognstransport	
		8-10 m bro	135.670
D	Blomstereng	Afgravning	
		Jordflytning	
		Jordbearbejdning	
		Blomsterfrø	
		Udsåning	
		Frugttræer	
		Plantning	117.165
E + F + K	Græsningsfold	El-hegn	
		Solcelleanlæg	
		Låger	42.705
H	Boardwalk	Færdig opsat	87.600
I	Borde/ bænkesæt	Færdig opsat	8.760
J	Motionsredskaber	Færdig opsat	58.500

Anlægsomkostning 450.400

	Konsulentbistand	Projektforslag	
		Forundersøgelser	
		Projektstyring	
		Ansøgning, eksternt	36.000

Samlet udgift	486.400
----------------------	----------------

Inspirationsbilleder af redskaber og resultater til det videre arbejde

